

दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई या
बँकेच्या विशेष एकरकमी कर्ज परतफेड
योजनेस मुदतवाढ देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोदयग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: युआरबी-१८२२/प्र.क्र.३४५/७-स,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- ०५ जून, २०२३.

वाचा:- १) शासन निर्णय समक्रमांक दि. १९.०९.२०२३

२) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.ना.बँका/सआ-१
नॅशनल बँक/ओटीएस /१३७७/२०२३/, दि. ०८.०५.२०२३

प्रस्तावना:-

दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई या बँकेस “विशेष एकरकमी कर्ज परतफेड योजना” मंजूर करण्याबाबत सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांनी दिनांक ०९.१२.२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास प्रस्ताव सादर केला होता. त्यानुसार शासनाने संदर्भ क्र. १ मधील शासन निर्णयाद्वारे सदर बँकेस दिनांक ३०.०३.२०२३ पर्यंत विशेष एकरकमी कर्ज परतफेड योजना मंजूर केली होती.

सदर योजनेस मुदतवाढ मिळाल्यास बँकेचा संचित तोटा कमी होऊन बँकेस वाढीव तरलता उपलब्ध होईल. सबब, बँकेचे हित लक्षात घेऊन सदर योजनेमध्ये काही सुधारणा करून मुदतवाढ देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांनी दि. ०८.०५.२०२३ रोजीच्या पत्राद्वारे दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई या बँकेसंदर्भात सादर केलेल्या विशेष एकरकमी कर्ज परतफेड योजनेस मुदतवाढ देण्याच्या प्रस्तावास महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम १५७ मधील तरतुदीनुसार शासनास प्राप्त असलेल्या अधिकारानुसार महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, १९६१ मधील नियम-४९ च्या तरतुदीमधून सूट देऊन दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई या बँकेस परिशिष्ट “अ” प्रमाणे नमूद विशेष एकरकमी कर्ज परतफेड योजनेस बदलांसह/सुधारणेंसह दिनांक ३०.०९.२०२३ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात येत आहे.

वरील योजनेच्या अंमलबजावणीचा सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांनी दरमहा आढावा घेऊन भारतीय रिझर्व बँकेच्या अटीचे दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई यांचेकडून काटेकोरपणे पालन होत असल्याची खात्री करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०६०५१२१३२७६९०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राहुल शिंदे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

- २) विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, मुंबई.
- ३) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, मुंबई
- ४) सरव्यवस्थापक, दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई.
- ५) निवडनस्ती ७-स.

परिशिष्ट “अ”

शासन निर्णय क्र. युआरबी-१८२२/प्र.क्र.३४५/७-स, दि. ०५ जून, २०२३ सोबतचे सहपत्र

१. बँकेचे नाव : दि नॅशनल को-ऑप. बँक लि., मुंबई

१) बँकेच्या योजनेप्रमाणे दिनांक ३१.०३.२०२२ च्या अनुत्पादित व पुढील वर्गवारीच्या कर्जखात्यासाठी हि योजना लागू आहे.

२) बँकेच्या योजनेत तडजोड रकमेच्या १०% २०% ३०% रक्कम भरण्यासाठी पर्याय उपलब्ध आहेत व सार्वजनिक वाहतूक वाहनांव्यतिरिक्त अनुत्पादित कर्ज खाती, कर्जदारांनी तडजोड रक्कम एक महिन्यात पूर्ण भरावी किंवा किमान २५% रक्कम जमा करणे आवश्यक आहे

३) बँकेच्या योजनेप्रमाणे ३१.०३.२०२२ अखेरीस अनुत्पादित कर्जाचा लेजर शिल्लक (मुद्दल)व थकीत व्याज एकत्र करून जी रक्कम येईल ती येणे समजावी.

४) सार्वजनिक वाहतूक वाहनांच्या एकरकमी परतफेड योजनेतील भरणा रक्कम तडजोडीनंतर (१०% २०% ३०%) कालावधी(६ महिने ते २४ महिने) व आकारले जाणारे व्याज(६% ते ९%) यांच्यामध्ये वेगवेगळे पर्याय उपलब्ध आहेत. सार्वजनिक वाहतूक वाहनांच्या व्यतिरिक्त इतर विविध श्रेणीबद्द अनुत्पादित कर्ज ही दिनांक ३०.०९.२०२३ पर्यंत बंद करणे आवश्यक आहे. ते भरण्यासाठी विलंब झाल्यास अशा विलंबाच्या कालावधीसाठी २% दंड आकारला जाईल.

५) बँकेच्या योजनेप्रमाणे परतफेड कालावधी जास्तीत जास्त २४ महिने व त्यासाठी आकारला जाणारा व्याजदर द. सा. द. शे ९% प्रमाणे आहे.

६) बँकेच्या योजनेप्रमाणे अर्ज करताना कोणतीही रक्कम भरणे अनिवार्य नाही.

२. पात्रता आणि निकष:

दिनांक ३१.०३.२०२२ पर्यंत सर्व अनुत्पादित कर्ज म्हणजेच सार्वजनिक वाहतूक वाहने आणि इतर अनुत्पादित कर्ज या योजनेत समाविष्ट आहेत.

अनुत्पादित कर्जखाती बंद करण्याचा कमाल कालावधी खालीलप्रमाणे आहे:

सार्वजनिक वाहनांच्या वाहतूक अनुत्पादित कर्जसाठी या योजनेअंतर्गत कमाल कालावधी २४ महिन्यांचा आहे आणि या वाहनांच्या व्यतिरिक्त इतर विविध श्रेणीबद्द अनुत्पादित कर्ज ही दिनांक ३०.०९.२०२३ पर्यंत बंद करणे आवश्यक आहे.

३. योजनेची उद्दिष्टे:

- अ) बँकांना अनुत्पादित कर्ज कर्मी करण्यास सक्षम करणे.
- ब) बँकांना त्यांचा ताळेबंद वसुली करण्यासाठी मदत करणे.
- क) अनुत्पादितकर्जाच्या वाढत्या टक्केवारीला अटकाव करणे.
- ड) व्याज मिळविण्यासाठी, नफा सुधारण्यासाठी हे अतिरिक्त उत्पन्न असेल.
- इ) समझोता रकमेची पूर्ण वसुली झाल्यानंतर अनुत्पादित कर्जतरतुदी परत करणे.
- ई) वसुली झालेल्या निधीचा कर्ज देण्यासाठी पुर्नवापर करणे.

४. कर्जदाराची पात्रता:

अ) सर्व अनुत्पादित कर्जखाती जी दिनांक ३१.०३.२०२२ च्या अखेरीस सबस्टॅंडर्ड (अनुत्पादित कर्जतारखेपासून १ वर्षापर्यंत), संशयित (सर्व सबस्टॅंडर्डते ३६ महिन्यापर्यंत अनुत्पादित कर्ज खाते) व बुडीत कर्ज खाती (बँक, लेखा परीक्षक आणि सहकार विभागाद्वारे प्रमाणित) म्हणून वर्गीकृत केली गेली आहेत ती या योजनेतर्गत समाविष्ट आहेत.

ब) पगारदार व्यक्ती ज्यांचे नियोक्ते कर्जाचे हप्ते कापून बँकेला पाठवण्यास सहमत आहेत, परंतु अशा कर्जदार-कर्मचाऱ्यांची छाटणी करण्यात आली आहे आणि मृत कर्जदार जो पगारदार होता.

क) सर्व तात्पुरती कर्ज, तदर्थ मर्यादा आणि इतर आर्थिक सवलत.

ड) कोणत्याही न्यायालयात प्रलंबित असलेली सर्व प्रकरणे पुनर्प्राप्ती प्रमाणपत्राच्या कोणत्याही कायद्यांतर्गत महाराष्ट्र सहकारी संस्थाकायद्याच्या १०१ अन्वये प्राप्त झाली आहेत आणि ९१ अन्वये पुरस्कार प्राप्त झाला आहे.

इ) समूहांतर्गत विविध कर्ज घेणारा कर्जदार आणि एक किंवा काही खाती अनुत्पादित कर्जझाली आहेत परंतु अशी सर्व खाती अनुत्पादित कर्जम्हणून वर्गीकृत आहेत.

तथापि जे खाते प्रत्यक्षात अनुत्पादित कर्जझाले आहे अशीखाती पात्र आहेत.

५. योजनेतर्गत समाविष्ट नसलेले आरबीआय मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार अपात्र कर्जदार:

अ) कर्जदार आणि जाणूनबुजून थकबाकीदारांनी केलेली फसवणूक/अनियमितता.

ब) आरबीआयच्या निर्देशांचे उल्लंघन करून वाटप केलेली कर्जे.

क) भूतकाळातील आणि सध्याचे संचालक आणि भागीदारी कंपन्यांशी जोडलेले. ज्या कंपन्या/संस्था/संस्था अशा संचालकांनी कर्ज मंजूर केले आहे किंवा हमी दिली आहे.

ड) कलम ७५ (२)मध्ये परिभाषित केल्यानुसार संचालकांचे कुटुंब सदस्य म्हणजे पत्नी, पती, आई, भाऊ, बहीण, मुलगा, मुलगी, जावई किंवा सून किंवा संचालकाने हमी दिलेली.

इ) पगारदार व्यक्ती ज्यांचे नियोक्ते कर्जाचे हप्ते कापून बँकेला पाठवण्यास सहमत आहेत.

ई) सरकारने हमी दिलेले कर्ज.

उ) न्यायालयीन तडजोड झालेली सर्व प्रकरणे.

ऊ) सरकार अंतर्गत दिलेली कर्जयोजना.

ए) ज्यासाठी ते मंजूर केले होते त्याशिवाय इतर कारणांसाठी वळवून घेतलेले कर्ज.

ऐ) ज्या कर्जाची सेटलमेंट रक्कम रु. ५०.०० कोटी किंवा त्याहून अधिक आहे

६. योजना कार्यान्वित करण्याची वेळ

अ) सार्वजनिक वाहतूक वाहने अनुत्पादित कर्जदाराचा अर्ज दि. ३१.०७.२०२३ पर्यंत प्राप्त झाला पाहिजे आणि दि. ३१.०८.२०२३ पर्यंत अशा सर्व प्रस्तावांवर निर्णय घेण्यात येईल.

ब) उर्वरित अनुत्पादित कर्ज (सार्वजनिक वाहतूक वाहनांव्यतिरिक्त) कर्जदारांनी दिनांक ३१.०७.२०२३ पर्यंत त्यांचा अर्ज सादर करावा आणि दिनांक १५.०८.२०२३ पर्यंत अशा सर्व प्रस्तावांवर निर्णय घेण्यात येईल.

७. तडजोडीचे सूत्र:

दिनांक ०१.०७.२०१५ च्या मास्टर परिपत्रक क्रमांक १२ नुसार अनुत्पादित कर्जवर्गीकरण आणि अनुत्पादित कर्जसाठी तरतूद करण्यासाठी भारतीय रिझर्व बँकेने घोषित केलेल्या खात्यांचे वर्गीकरण खालीलप्रमाणे आहे.

अनु क्र	अनुत्पादित कर्जवर्गीकरण	थकीत कालावधी
१	सबस्टॅडर्ड	अनुत्पादित कर्जझाल्यानंतर १२ महिन्यांपर्यंत
२	संशयास्पद-१	सबस्टॅडर्डनंतर १२ महिन्यांपर्यंत
३	संशयास्पद-२	संशयित – १नंतर ३६ महिन्यांपर्यंत
४	संशयास्पद-३	संशयित – १नंतर ३६ महिन्यांहून अधिक
५	बुडीत	बँक, लेखापरीक्षक आणि सहकार विभागाने प्रमाणित केल्यानुसार

अ) अनुत्पादित झालेल्या तारखेचा लेजर शिल्लक मुद्दल आणि अनुत्पादित तारखेचा व्याज म्हणजे एकूण थकबाबी रक्कम तसेच तडजोड रक्कमेच्या गणनेसाठी लेजर शिल्लक (मुद्दल) रकमेवर द. सा. द. शे ६ % दराने सरळव्याज तडजोड तारखेपर्यंत आकारले जाईल.

ब) संशयित -३किंवा बुडीत कर्ज खात्याची येणे बाबी काढताना अनुत्पादित च्या मुद्दल रकमेवर द. सा. द. शे ६ % दराने सरळव्याज पद्धतीने संशयित -३ च्या कालावधी पर्यंतच्या व्याजाची आकारणी करावी व त्यामध्ये अनुत्पादित तारखेचे व्याज मिळवावे. व वरील तक्त्यानुसार तडजोड रक्कम निश्चित करावी. सदर कर्ज खात्यावर संशयित - ३ किंवा बुडीत च्या दिनांकानंतर व्याज वसूल करण्यात येणार नाही.

१ महिन्याच्या आत १०%रक्कम जमा करणारा कर्जदार	१महिन्याच्या आत २०%रक्कम जमा करणारा कर्जदार	१ महिन्याच्या आत ३०%रक्कमजमा करणारा कर्जदार
दर महिन्याच्या व्याजाची परतफेड	दर महिन्याच्या व्याजाची परतफेड	दर महिन्याच्या व्याजाची परतफेड
६ महिने	६%	६ महिने
१२ महिने	७ %	१२ महिने
१८ महिने	८%	१८ महिने
२४ महिने	९%	२४ महिने

क) सबस्टॅडर्ड च्या वर्गीकरणानंतर जमा केलेली रक्कम वरील (अ) आणि (ब) वर आलेल्या रकमेतून वजा केली जाईल.

ड) वर (क) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे रक्कम आल्यानंतर, जर तडजोड रक्कम उणे येत असेल तर ती रक्कम परत केली जाऊ नये व सदर कर्ज खाते बंद करण्यात यावे.

इ) तडजोडीची रक्कम ही लेजर शिल्लक (मुद्दल) रकमेपेक्षा कमी येत असेल तर त्या ठिकाणी लेजर शिल्लक (मुद्दल) घेऊन खाते बंद करावे.

ई) मृत कर्जदाराच्या बाबतीत, त्याच्या कायदेशीर वारसांकडून थकबाबीच्या रकमेची (मुद्दल + व्याज) अनुत्पादित तारखेला जी रक्कम आहे, त्याच रकमेला तडजोड करून खाते बंद करावे.

८. तडजोड रकमेची परतफेड:

अ) पात्र कर्जदाराने अर्ज सादर करावा.

ब) पात्र कर्जदाराने दाखवल्याप्रमाणे किमान १०% ते ३०% जमा करावे वरील तक्त्यामध्ये (ब) (तडजोड सूत्राप्रमाणे) मुद्दल अधिक अनुत्पादित कर्जवर्गीकरणानुसार व्याज थकबाकी.

क) i) सार्वजनिक वाहतूक वाहनासाठी अनुउत्पादित कर्जदाराने तडजोडीची रक्कम एक महिन्यात पूर्ण भरावी किंवा किमान १० % ते ३० % तरतुदी सूत्राप्रमाणे रक्कम एक महिन्याच्या आत जमा करावीव उर्वरित रक्कम किमान ६ व कमाल २४ महिन्यात पूर्ण भरावी. ते भरण्यासाठी विलंब झाल्यास अशा विलंबाच्या कालावधीसाठी २% दंड आकारला जाईल.

(ii) सार्वजनिक वाहतूक वाहनांव्यतिरिक्त अनुत्पादित कर्ज खाती, कर्जदारांनी तडजोड रक्कम एक महिन्यात पूर्ण भरावी किंवा मंजुरीच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत किमान २५% जमा करणे आवश्यक आहे. तडजोडीची उर्वरित ७५% रक्कम सप्टेंबर २०२३ पर्यंत पूर्ण भरावी. या सर्व तडजोड रकमेवर दिनांक ३०.०९.२०२३ पर्यंत सरळव्याज द. सा. द. शे ६ % दराने आकारण्यात येईल.

ड) जर कर्जदाराने दिलेल्या कालावधीत तडजोड केलेली एकूण रक्कम भरली नाही तर (तडजोड रकमेचा परतफेड कालावधी सार्वजनिक वाहतूक वाहनासाठी कमाल २४ महिने आणि सार्वजनिक वाहतूक वाहन अनुत्पादित कर्जव्यतिरिक्त इतरखाती कमाल कालावधी दिनांक ३०.०९.२०२३) कर्जदाराला दिलेली सवलत रद्द होईल तसेच त्याने जमा केलेली रक्कम व्याजापेटी व मुद्दल मधून वर्ग करण्यात येईल आणि अशा परिस्थितीत बँके कडून नियमित व्याजदर आकारून इतर सर्व खर्च वसूल केले जातील.

इ) कर्जदाराने या योजनेसाठी अर्ज केला नसला तरीही, जामीनदार अर्ज सादर करण्यास पात्र आहेत.

ई) कर्जदाराने एकरकमी परतफेड योजना स्वीकारल्यानंतर त्याला सदर कर्ज खाते बंद करण्यासाठी तसेच पुढील ५ वर्षापर्यंत कोणत्याही प्रकारचे कर्ज घेता येणार नाही व कोणालाही जामीन राहता येणार नाही.

(राहुल शिंदे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन